EUROPAPARLAMENTET

2004 *2009*

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

2008/0140(CNS)

11.2.2009

YTTRANDE

från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

till utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

över förslaget till rådets direktiv om genomförande av principen om likabehandling av personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning
(KOM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS))

Föredragande: Donata Gottardi

PA_Legam

ÄNDRINGSFÖRSLAG

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män uppmanar utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor att som ansvarigt utskott infoga följande ändringsförslag i sitt betänkande:

Ändringsförslag 1

Förslag till direktiv
Titel

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
Förslag till rådets direktiv om genomförande av principen om likabehandling av personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning	Förslag till rådets direktiv om genomförande av principen om likabehandling av personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder, sexuell läggning ***eller kön***

Ändringsförslag 2

Förslag till direktiv
Skäl 3

Kommissionens förslag	*Ändringsförslag*
(3) Detta direktiv följer de grundläggande rättigheter och principer som framför allt erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. ***I artikel 10 i stadgan erkänns rätten till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. I artikel 21 förbjuds diskriminering, även på grund av religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. I artikel 26 erkänns rätten för personer med funktionshinder att få del av åtgärder som syftar till att säkerställa deras oberoende.***	(3) Detta direktiv följer de grundläggande rättigheter och principer som framför allt erkänns ***i Europarådets konvention om skydd av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, i synnerhet artiklarna 9 och 10, och*** i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna***, i synnerhet artiklarna 10, 12.2, 21 och 26***.

Ändringsförslag 3

Förslag till direktiv
Skäl 4

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
(4) Europeiska handikappåret 2003, Europeiska året för lika möjligheter för alla 2007 och Europeiska året för interkulturell dialog 2008 har visat att diskriminering fortfarande förekommer, men har också lyft fram de fördelar som mångfald innebär.	(4) Europeiska handikappåret 2003, Europeiska året för lika möjligheter för alla 2007 och Europeiska året för interkulturell dialog 2008 har visat att ***direkt och indirekt*** diskriminering***, flerfaldig diskriminering samt diskriminering på grund av närstående*** fortfarande förekommer, men har också lyft fram de fördelar som mångfald innebär.

Ändringsförslag 4

Förslag till direktiv
Skäl 8

Kommissionens förslag	*Ändringsförslag*
(8) Gemenskapen har antagit ***tre rättsakter*** på grundval av artikel 13.1 i EG-fördraget för att förebygga och bekämpa diskriminering på grund av kön, ras och etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Dessa ***instrument*** har visat hur viktig lagstiftning är för kampen mot diskriminering. I direktiv 2000/78/EG fastställs en allmän ram för likabehandling i arbetslivet oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Det finns dock stora skillnader mellan medlemsstaterna när det gäller hur skyddet mot diskriminering på dessa grunder utanför arbetslivet är utformat och vilken omfattning det har.	(8) Gemenskapen har antagit ***flera olika direktiv*** på grundval av artikel 13.1 i EG-fördraget för att förebygga och bekämpa diskriminering på grund av kön, ras och etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Dessa ***direktiv*** har visat hur viktig lagstiftning är för kampen mot diskriminering. I direktiv 2000/78/EG fastställs en allmän ram för likabehandling i arbetslivet oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Det finns dock stora skillnader mellan medlemsstaterna när det gäller hur skyddet mot diskriminering på dessa grunder utanför arbetslivet är utformat och vilken omfattning det har.

Ändringsförslag 5

Förslag till direktiv
Skäl 8

Kommissionens förslag	*Ändringsförslag*
(8) Gemenskapen har antagit tre rättsakter på grundval av artikel 13.1 i EG-fördraget för att förebygga och bekämpa diskriminering på grund av kön, ras och etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Dessa instrument har visat hur viktig lagstiftning är för kampen mot diskriminering. I direktiv 2000/78/EG fastställs en allmän ram för likabehandling i arbetslivet oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Det finns dock stora skillnader mellan medlemsstaterna när det gäller hur skyddet mot diskriminering på dessa grunder utanför arbetslivet är utformat och vilken omfattning det har.	(8) Gemenskapen har antagit tre rättsakter på grundval av artikel 13.1 i EG-fördraget för att förebygga och bekämpa diskriminering på grund av kön, ras och etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder***, kön*** eller sexuell läggning. Dessa instrument har visat hur viktig lagstiftning är för kampen mot diskriminering. I direktiv 2000/78/EG fastställs en allmän ram för likabehandling i arbetslivet oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder***, kön*** eller sexuell läggning. Det finns dock stora skillnader mellan medlemsstaterna när det gäller hur skyddet mot diskriminering på dessa grunder utanför arbetslivet är utformat och vilken omfattning det har.

Ändringsförslag 6

Förslag till direktiv
Skäl 9

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
(9) Lagstiftningen bör därför förbjuda diskriminering på grund av religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning på en rad olika områden utanför arbetslivet, inbegripet socialt skydd, utbildning och tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster, ***inklusive*** bostäder. Lagstiftningen bör föreskriva åtgärder som syftar till att skapa lika tillgång till de områden som omfattas av direktivet för personer ***med funktionshinder***.	(9) Lagstiftningen bör därför förbjuda ***direkt och indirekt*** diskriminering***, flerfaldig diskriminering samt diskriminering*** på grund av ***närstående grundad på*** religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning ***eller kön*** på en rad olika områden utanför arbetslivet, inbegripet socialt skydd, utbildning och tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster, ***till exempel*** bostäder ***och färdmedel samt föreningar***. Lagstiftningen bör föreskriva åtgärder som syftar till att skapa lika tillgång till de områden som omfattas av direktivet för personer ***som tillhör en***

	särskild religion eller har särskilda övertygelser, har ett särskilt funktionshinder, är av en särskild ålder eller har en särskild sexuell läggning, eller har en kombination av dessa särdrag alternativt har anknytning till en person som har något eller flera av dessa särdrag.

Ändringsförslag 7

Förslag till direktiv
Skäl 11

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
(11) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas befogenheter i fråga om utbildning, social trygghet och hälso- och sjukvård. Det bör inte heller påverka medlemsstaternas väsentliga roll och stora beslutsbefogenheter när det gäller att tillhandahålla, beställa och organisera tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.	(11) ***Syftet med*** detta direktiv ***är att bekämpa diskriminering och garantera integration. Detta*** bör inte påverka medlemsstaternas befogenheter i fråga om utbildning, social trygghet och hälso- och sjukvård. Det bör inte heller påverka medlemsstaternas väsentliga roll och stora beslutsbefogenheter när det gäller att tillhandahålla, beställa och organisera tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

Ändringsförslag 8

Förslag till direktiv
Skäl 12

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
(12) Diskriminering innefattar direkt och indirekt diskriminering, trakasserier, föreskrift att diskriminera samt vägran att vidta rimliga anpassningsåtgärder.	(12) Diskriminering***, flerfaldig diskriminering och diskriminering på grund av närstående*** innefattar direkt och indirekt diskriminering, trakasserier ***och sexuella trakasserier***, föreskrift att diskriminera samt vägran att vidta rimliga anpassningsåtgärder.

Ändringsförslag 9

Förslag till direktiv
Skäl 12a (nytt)

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
	(12a) Diskriminering kan grundas på en persons religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuella läggning, eller på en kombination av dessa faktorer eller på en persons påstådda religion, övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuella läggning eller på att en person har anknytning eller antas ha anknytning till en person som har något eller flera av dessa särdrag.

Ändringsförslag 10

Förslag till direktiv
Skäl 13

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
(13) Vid genomförandet av principen om likabehandling oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning bör gemenskapen i enlighet med artikel 3.2 i EG-fördraget sträva efter att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män och främja jämställdhet mellan dem, i synnerhet som kvinnor ofta utsätts för ***flera olika former av diskriminering***.	(13) Vid genomförandet av principen om likabehandling oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder***, kön*** eller sexuell läggning bör gemenskapen i enlighet med artikel 3.2 i EG-fördraget sträva efter att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män och främja jämställdhet mellan dem, i synnerhet som kvinnor ofta utsätts för ***flerfaldig diskriminering och diskriminering på grund av närstående***.

Ändringsförslag 11

Förslag till direktiv
Skäl 14

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
(14) Bedömningen av händelser som ger	(14) Bedömningen av händelser som ger

anledning att anta att det har förekommit direkt eller indirekt diskriminering bör även i fortsättningen vara en fråga för nationella rättsliga ***instanser*** eller andra behöriga organ, i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis. Särskilt vad gäller indirekt diskriminering kan sådana regler innebära att alla medel, inklusive statistiska bevis, används för att fastställa att diskriminering föreligger.	anledning att anta att det har förekommit direkt eller indirekt diskriminering***, flerfaldig diskriminering eller diskriminering på grund av närstående*** bör även i fortsättningen vara en fråga för nationella rättsliga ***organ, EG-domstolen*** eller andra behöriga organ, i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis. Särskilt vad gäller indirekt diskriminering kan sådana regler innebära att alla medel, inklusive statistiska bevis, används för att fastställa att diskriminering föreligger.

Ändringsförslag 12

Förslag till direktiv
Skäl 15

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
(15) Försäkringstekniska faktorer och riskfaktorer som rör funktionshinder och ålder används i samband med tillhandahållande av försäkringstjänster, banktjänster och andra finansiella tjänster. ***Detta bör inte betraktas som diskriminering om*** faktorerna kan visas vara avgörande för riskbedömningen.	(15) Försäkringstekniska faktorer och riskfaktorer som rör funktionshinder och ålder används i samband med tillhandahållande av försäkringstjänster, banktjänster och andra finansiella tjänster. ***Endast i de fall då*** faktorerna kan visas vara avgörande för riskbedömningen ***och om de inte leder till oproportionell och omotiverad särbehandling bör detta inte betraktas som diskriminering***.

Ändringsförslag 13

Förslag till direktiv
Skäl 16

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
(16) Alla individer har rätt att fritt sluta avtal, inbegripet rätt att välja avtalspart för en transaktion. Detta direktiv bör inte tillämpas på individers ekonomiska transaktioner när de inte utgör en yrkesmässig eller kommersiell verksamhet för dem.	***utgår***

Ändringsförslag 14

Förslag till direktiv
Skäl 17

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
(17) Samtidigt som diskriminering förbjuds är det viktigt att andra grundläggande fri- och rättigheter respekteras, bland annat skyddet för privatliv och familjeliv ***och transaktioner som utförs i det sammanhanget*** samt religionsfrihet och föreningsfrihet. Detta direktiv påverkar inte ***tillämpningen av nationella lagar om civilstånd eller familjerättslig ställning, inbegripet reproduktiva rättigheter. Det påverkar inte heller*** statens och dess institutioners och organs respektive undervisningens sekulära natur.	(17) Samtidigt som diskriminering förbjuds är det viktigt att andra grundläggande fri- och rättigheter respekteras, bland annat skyddet för privatliv och familjeliv samt religionsfrihet och föreningsfrihet. Detta direktiv påverkar inte statens och dess institutioners och organs respektive undervisningens sekulära natur. ***Direktivet ska även tillämpas på samboförhållanden och registrerade partnerskap, förutsatt att dessa erkänns i medlemsstaternas rättsordning, samt på de sociala förmåner som uppkommer därav.***

Ändringsförslag 15

Förslag till direktiv
Skäl 18

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
(18) Medlemsstaterna ansvarar för att organisera utbildningssystemen och fastställa innehållet i undervisningen. I kommissionens meddelande ”Förbättrad kompetens för framtiden: En agenda för europeiskt samarbete om skolor” betonas behovet av att fästa särskild uppmärksamhet vid utsatta barn och barn som har behov av särskilt stöd i undervisningen. Medlemsstaterna får tillåta särbehandling i fråga om tillträde till läroanstalter som är baserade på religion eller övertygelse. Medlemsstaterna får också välja om de vill tillåta eller förbjuda användning av religiösa symboler i skolan.	(18) Medlemsstaterna ansvarar för att organisera utbildningssystemen och fastställa innehållet i undervisningen. I kommissionens meddelande ”Förbättrad kompetens för framtiden: En agenda för europeiskt samarbete om skolor” betonas behovet av att fästa särskild uppmärksamhet vid utsatta barn och barn som har behov av särskilt stöd i undervisningen. Medlemsstaterna får tillåta särbehandling i fråga om tillträde till läroanstalter som är baserade på religion eller övertygelse***, förutsatt att denna särbehandling är nödvändig och proportionell samt att den inte kränker rätten till utbildning***. Medlemsstaterna får också välja om de vill tillåta eller förbjuda

användning av religiösa symboler i skolan.

Ändringsförslag 16

Förslag till direktiv
Skäl 19

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
(19) Europeiska unionen har i sin förklaring nr 11 om kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning, fogad till slutakten till Amsterdamfördraget, uttryckligen uttalat att den respekterar och inte ingriper i kyrkors och religiösa sammanslutningars och samfunds ställning i medlemsstaterna enligt nationell rätt samt att den även respekterar filosofiska och konfessionslösa organisationers ställning. Åtgärder som syftar till att se till att personer med funktionshinder har ickediskriminerande faktisk tillgång till de områden som omfattas av detta direktiv är viktiga för att säkerställa lika rättigheter och lika möjligheter i praktiken. I vissa fall kan dessutom individuella åtgärder för rimlig anpassning behöva vidtas för att säkerställa sådan tillgång för personer med funktionshinder. ***I ingetdera fallet krävs dock att åtgärder vidtas som skulle medföra en oproportionell börda. Vid bedömningen av om bördan är oproportionell ska en rad faktorer beaktas, bland annat organisationens storlek, art och resurser. Principen om rimlig anpassning föreskrivs i direktiv 2000/78/EG och i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionshinder***.	(19) Europeiska unionen har i sin förklaring nr 11 om kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning, fogad till slutakten till Amsterdamfördraget, uttryckligen uttalat att den respekterar och inte ingriper i kyrkors och religiösa sammanslutningars och samfunds ställning i medlemsstaterna enligt nationell rätt samt att den även respekterar filosofiska och konfessionslösa organisationers ställning. Åtgärder som syftar till att se till att personer med funktionshinder***, personer som vårdar dem samt personer som har anknytning till dem*** har ickediskriminerande faktisk tillgång till de områden som omfattas av detta direktiv är viktiga för att säkerställa lika rättigheter och lika möjligheter i praktiken. I vissa fall kan dessutom individuella åtgärder för rimlig anpassning behöva vidtas för att säkerställa sådan tillgång för personer med funktionshinder. ***När det gäller ålder bör man också säkerställa en ickediskriminerande faktisk tillgång genom lämpliga åtgärder, bland annat genom att undanröja fysiska hinder, i synnerhet till offentliga byggnader och till kollektivtrafik, även för barn och äldre samt för de personer som vårdar dem***.

Ändringsförslag 17

Förslag till direktiv
Skäl 21

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
(21) Förbudet mot diskriminering bör inte hindra att medlemsstater behåller eller antar bestämmelser för att förhindra eller kompensera för att ***en grupp av*** personer missgynnas på grund av ***sin religion eller övertygelse, sitt funktionshinder, sin ålder eller sin sexuella läggning***. Sådana bestämmelser ***kan tillåta*** organisationer avsedda för personer som tillhör en viss religion eller har vissa övertygelser, har ett visst funktionshinder, är av en viss ålder ***eller*** har en viss sexuell läggning, om deras huvudsakliga syfte är att främja att dessa personers särskilda behov tillgodoses.	(21) Förbudet mot diskriminering bör inte hindra att medlemsstater behåller eller antar bestämmelser för att förhindra eller kompensera för att personer missgynnas på grund av ***att de tillhör en särskild religion eller har särskilda övertygelser, har ett särskilt funktionshinder, är av en särskild ålder eller har en särskild sexuell läggning eller har en kombination av dessa särskilda särdrag alternativt har anknytning till en person som har ett eller flera av dessa särdrag***. ***Detta kan följas upp med åtgärder för att främja likabehandling och lika möjligheter, i vilka man beaktar jämställdhet och positiv särbehandling, vars syfte är att tillgodose specifika behov hos personer eller grupper av personer som på grund av sina särdrag har behov av strukturer, tjänster och stöd som andra människor inte behöver.*** Sådana bestämmelser ***ska åtföljas av inrättande av oberoende*** organisationer avsedda för personer som tillhör en viss religion eller har vissa övertygelser, har ett visst funktionshinder, är av en viss ålder***,*** har en viss sexuell läggning ***eller är av ett visst kön***, om deras huvudsakliga syfte är att främja att dessa personers särskilda behov tillgodoses.

Ändringsförslag 18

Förslag till direktiv
Skäl 23

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
(23) Personer som har utsatts för diskriminering på grund av religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder ***eller***	(23) Personer som har utsatts för ***direkt eller indirekt*** diskriminering***, flerfaldig diskriminering eller diskriminering*** på

sexuell läggning bör tillförsäkras ett lämpligt rättsligt skydd. För att förbättra skyddet bör föreningar, organisationer och andra juridiska personer ges befogenhet att delta i rättsliga och/eller administrativa förfaranden, även på den utsatta personens vägnar eller för att stödja denne, utan att detta påverkar tillämpningen av de nationella regler som rör ombud och försvar vid domstol.	grund av ***närstående grundad på*** religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder***,*** sexuell läggning ***eller kön*** bör tillförsäkras ett lämpligt rättsligt skydd. För att förbättra skyddet bör föreningar, organisationer och andra juridiska personer ges befogenhet att delta i rättsliga och/eller administrativa förfaranden, även på den utsatta personens vägnar eller för att stödja denne, utan att detta påverkar tillämpningen av de nationella regler som rör ombud och försvar vid domstol.

Ändringsförslag 19

Förslag till direktiv
Skäl 24

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
(24) För att principen om likabehandling ska kunna tillämpas effektivt måste reglerna om bevisbördan anpassas på så sätt att ***bevisbördan*** övergår till den svarande ***när det föreligger ett prima facie-fall av diskriminering. Det åligger dock inte den svarande att bevisa att den klagande tillhör en viss religion eller har vissa övertygelser, har ett visst funktionshinder, är av en viss ålder eller har en viss sexuell läggning***.	(24) För att principen om likabehandling ska kunna tillämpas effektivt måste reglerna om bevisbördan anpassas på så sätt att ***skyldigheten att förete tillräcklig bevisning*** övergår till den svarande***. Medlemsstaterna kan inrätta mer förmånliga regler för de klagande parterna***.

Ändringsförslag 20

Förslag till direktiv
Skäl 26

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
(26) Rådet uppmanade i sin resolution om uppföljningen till Europeiska året för lika möjligheter för alla (2007) det civila samhället, inbegripet organisationer som företräder människor som riskerar att utsättas för diskriminering, arbetsmarknadens parter och olika berörda	(26) Rådet uppmanade i sin resolution om uppföljningen till Europeiska året för lika möjligheter för alla (2007) det civila samhället, inbegripet organisationer som företräder människor som riskerar att utsättas för diskriminering, arbetsmarknadens parter och olika berörda

parter, att delta i utarbetandet av åtgärder och program som syftar till att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och lika möjligheter på såväl europeisk som nationell nivå.	parter, att delta i utarbetandet av åtgärder och program som syftar till att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och lika möjligheter på såväl europeisk som nationell nivå. ***I detta syfte ska kommissionen och medlemsstaterna se till att bestämmelserna i detta direktiv kommer till allmänhetens och de berörda personernas kännedom – genom informations- och presskampanjer som även syftar till att eliminera stereotyper – genom lämpliga, passande och tillgängliga medel (såsom teckenspråk eller särskilda webbplatser för synskadade).***

Ändringsförslag 21

Förslag till direktiv
Skäl 27

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
(27) Erfarenheterna av tillämpningen av direktiven 2000/43/EG och 2004/113/EG visar att skyddet mot diskriminering på de grunder som omfattas av detta direktiv skulle stärkas om det i varje medlemsstat fanns ett eller flera organ som har till uppgift att analysera problemen, undersöka möjliga lösningar och ge konkret stöd till personer som utsatts för diskriminering.	(27) Erfarenheterna av tillämpningen av direktiven 2000/43/EG och 2004/113/EG visar att skyddet mot diskriminering på de grunder som omfattas av detta direktiv skulle stärkas om det i varje medlemsstat fanns ett eller flera ***oberoende*** organ***, uppdelade i olika diskrimineringsfaktorer,*** som har till uppgift att analysera problemen, undersöka möjliga lösningar***, tillhandahålla information samt utbildning*** och ge konkret stöd till personer som utsatts för diskriminering***, även i fall av flerfaldig diskriminering, för att den som anser sig ha blivit utsatt för flerfaldig diskriminering ska kunna välja vilket organ han eller hon vill vända sig till – så att detta organ får mandat att vara försvar i rättsliga och administrativa förfaranden***.

Ändringsförslag 22

Förslag till direktiv
Skäl 29

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
(29) Medlemsstaterna bör föreskriva effektiva, proportionella och avskräckande påföljder för åsidosättande av skyldigheterna enligt detta direktiv.	(29) Medlemsstaterna bör föreskriva effektiva, proportionella och avskräckande påföljder för åsidosättande av skyldigheterna enligt detta direktiv ***så att diskrimineringen och dess verkningar upphör***.

Ändringsförslag 23

Förslag till direktiv
Artikel 1

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
I detta direktiv fastställs bestämmelser för bekämpning av diskriminering på grund av religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder ***eller*** sexuell läggning, för att principen om likabehandling ska kunna genomföras i medlemsstaterna på andra områden än arbetslivet.	I detta direktiv fastställs bestämmelser för bekämpning av diskriminering***, inklusive flerfaldig diskriminering och diskriminering*** på grund av ***närstående, grundad på*** religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder**,** sexuell läggning ***eller kön***, för att principen om likabehandling ska kunna genomföras i medlemsstaterna på andra områden än arbetslivet.

Motivering

Man bör införa begreppet flerfaldig diskriminering eftersom det omfattar alla orsaker till diskriminering samt begreppet diskriminering på grund av närstående, som framför allt drabbar kvinnor.

Ändringsförslag 24

Förslag till direktiv
Artikel 2 – punkt 1

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
1. I detta direktiv avses med principen om	1. I detta direktiv avses med principen om

likabehandling att det inte får förekomma någon direkt eller indirekt diskriminering på någon av de grunder som anges i artikel 1.	likabehandling att det inte får förekomma någon direkt eller indirekt diskriminering**,** ***flerfaldig diskriminering eller diskriminering på grund av närstående*** på någon av de grunder som anges i artikel 1.

Motivering

Det är nödvändigt att dessutom införa begreppen flerfaldig diskriminering och diskriminering på grund av närstående för att man effektivt ska kunna hantera de fall där det förekommer två eller flera former av diskriminering, vilket innebär att offret befinner sig i en ännu mer utsatt situation och att det är svårare att väcka talan.

Ändringsförslag 25

Förslag till direktiv
Artikel 2 – punkt 2 – led a

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
a) Direkt diskriminering ska anses förekomma när en person på någon av de grunder som anges i artikel 1 behandlas mindre förmånligt än en annan person behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation.	a) Direkt diskriminering ska anses förekomma när en person på någon ***eller flera*** av de grunder som anges i artikel 1 behandlas mindre förmånligt än en annan person behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation.

Motivering

Det är lämpligt att man redan för direkt diskriminering inför begreppet flerfaldig diskriminering, som definieras längre fram.

Ändringsförslag 26

Förslag till direktiv
Artikel 2 – punkt 2 – led b

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
b) Indirekt diskriminering ska anses förekomma när en skenbart neutral bestämmelse eller ett skenbart neutralt kriterium eller förfaringssätt särskilt missgynnar personer som tillhör en ***viss*** religion eller har ***vissa*** övertygelser, har ett	b) Indirekt diskriminering ska anses förekomma när en skenbart neutral bestämmelse eller ett skenbart neutralt kriterium eller förfaringssätt särskilt missgynnar personer som tillhör en ***särskild*** religion eller har ***särskilda***

visst funktionshinder, är av en ***viss*** ålder ***eller*** har en ***viss*** sexuell läggning jämfört med andra personer, om inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet objektivt kan motiveras av ett berättigat mål och medlen för att uppnå detta mål är lämpliga och nödvändiga.

övertygelser, har ett ***särskilt*** funktionshinder, är av en ***särskild*** ålder***,*** har en ***särskild*** sexuell läggning ***eller är av ett särskilt kön, eller har en kombination av dessa särskilda särdrag eller har anknytning till en person som har något eller flera av dessa särdrag*** jämfört med andra personer, om inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet objektivt kan motiveras av ett berättigat mål och medlen för att uppnå detta mål är lämpliga och nödvändiga***, och det ska anses vara fråga om diskriminering på grund av närstående när en person påverkas negativt på grund av att han eller hon har en direkt anknytning till en person som tillhör en särskild religion eller har särskilda övertygelser, har ett särskilt funktionshinder, är av en särskild ålder eller har en särskild sexuell läggning***. ***Diskriminering på grund av närstående berör till exempel personer som – genom känslomässiga band – har eller antas ha anknytning, utan att nödvändigtvis vara sammanboende och oberoende av juridiska förhållanden såsom äktenskap eller föräldraskap, med personer som tillhör en särskild religion eller har särskilda övertygelser, har ett särskilt funktionshinder, är av en särskild ålder eller har en särskild sexuell läggning.***

Motivering

Det är viktigt att begreppet indirekt diskriminering även täcker såväl begreppet flerfaldig diskriminering som begreppet diskriminering på grund av närstående, vilket omfattar dem som har anknytning till personer som har utsatts för diskriminering.

Ändringsförslag 27

Förslag till direktiv
Artikel 2 – punkt 2 – led ba (nytt)

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
	ba) Det är fråga om flerfaldig diskriminering när diskrimineringen

baseras på en kombination av två eller flera motiv enligt artiklarna 12 och 13 i EG-fördraget.

Motivering

En definition av flerfaldig diskriminering bör läggas till definitionerna i förslaget till direktiv.

Ändringsförslag 28

Förslag till direktiv
Artikel 2 – punkt 2 – led bb (nytt)

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
	bb) Det är fråga om diskriminering på grund av närstående när en person påverkas negativt på grund av att han eller hon har en direkt anknytning till en person som tillhör en särskild religion eller har särskilda övertygelser, har ett särskilt funktionshinder, är av en särskild ålder eller har en särskild sexuell läggning. Diskriminering på grund av närstående berör personer som – genom känslomässiga band – har anknytning eller som antas ha anknytning och som inte nödvändigtvis är sammanboende, oberoende av juridiska förhållanden såsom äktenskap eller föräldraskap, med personer som tillhör en särskild religion eller har särskilda övertygelser, har ett särskilt funktionshinder, är av en särskild ålder eller har en särskild sexuell läggning.

Motivering

Det är lämpligt att definiera diskriminering på grund av närstående.

Ändringsförslag 29

Förslag till direktiv
Artikel 2 – punkt 3

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
3. Trakasserier ska anses vara diskriminering enligt punkt 1 när ett oönskat beteende som har samband med någon av de grunder som anges i artikel 1 syftar till eller leder till att en persons värdighet kränks och att en hotfull, fientlig, förnedrande, förödmjukande eller kränkande stämning skapas.	3. Trakasserier ska anses vara diskriminering enligt punkt 1 när ett oönskat beteende som har samband med någon ***eller flera*** av de grunder som anges i artikel 1 syftar till eller leder till att en persons värdighet kränks och att en hotfull, fientlig, förnedrande, förödmjukande eller kränkande stämning skapas.

Motivering

För att uppnå samstämmighet är det viktigt att man även för trakasserier inför ”flerfaldig diskriminering”.

Ändringsförslag 30

Förslag till direktiv
Artikel 2 – punkt 3a (ny)

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
	3a. Sexuella trakasserier ska anses vara diskriminering enligt punkt 1 när ett oönskat beteende av sexuell natur, som tar sig fysiska, verbala eller icke-verbala uttryck, syftar till eller leder till att en persons värdighet kränks och att en hotfull, fientlig, förnedrande, förödmjukande eller kränkande stämning skapas.

Motivering

Det är viktigt att man även i detta direktiv tar upp sexuella trakasserier, framför allt med avseende på diskriminering på grund av sexuell läggning.

Ändringsförslag 31

Förslag till direktiv
Artikel 2 – punkt 4

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
4. En föreskrift att diskriminera en person på någon av de grunder som anges i artikel 1 ska anses vara diskriminering enligt punkt 1.	4. En föreskrift att diskriminera en person på någon ***eller flera*** av de grunder som anges i artikel 1 ska anses vara diskriminering enligt punkt 1.

Motivering

För att uppnå samstämmighet är det viktigt att man inför ”flerfaldig diskriminering” när det gäller föreskrift att diskriminera.

Ändringsförslag 32

Förslag till direktiv
Artikel 2 – punkt 5

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
5. Vägran att i ett enskilt fall vidta rimliga anpassningsåtgärder för personer med funktionshinder enligt artikel 4.1 b i detta direktiv ska anses utgöra diskriminering enligt punkt 1.	5. Vägran att i ett enskilt fall vidta rimliga anpassningsåtgärder för personer med funktionshinder ***eller för dem som har anknytning till dessa personer*** enligt ***det typfall som anges i*** artikel 4.1 b i detta direktiv ska anses utgöra diskriminering enligt punkt 1.

Motivering

För att uppnå samstämmighet bör man även i detta avseende ta upp diskriminering på grund av närstående.

Ändringsförslag 33

Förslag till direktiv
Artikel 2 – punkt 6

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
6. Trots vad som sägs i punkt 2 får medlemsstaterna föreskriva att särbehandling på grund av ålder inte ska	6. Trots vad som sägs i punkt 2 får medlemsstaterna föreskriva att särbehandling på grund av ålder inte ska

utgöra diskriminering om särbehandlingen inom ramen för nationell rätt kan motiveras av ett berättigat mål och medlen för att uppnå detta mål är lämpliga och nödvändiga. I synnerhet utesluter detta direktiv inte att särskilda åldersgränser fastställs för tillgång till utbildning och vissa varor och tjänster.	utgöra diskriminering om särbehandlingen inom ramen för nationell rätt kan motiveras ***objektivt och rimligt*** av ett berättigat mål och medlen för att uppnå detta mål är lämpliga och nödvändiga. I synnerhet utesluter detta direktiv inte att särskilda åldersgränser fastställs för tillgång till utbildning och vissa varor och tjänster.

Ändringsförslag 34

Förslag till direktiv
Artikel 2 – punkt 7

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
7. Trots vad som sägs i punkt 2 får medlemsstaterna inom sektorn för finansiella tjänster tillåta proportionell särbehandling om ålder eller funktionshinder för ***den*** berörda ***produkten*** är en avgörande faktor vid riskbedömning på grundval av relevanta och korrekta försäkringstekniska och statistiska uppgifter.	7. Trots vad som sägs i punkt 2 får medlemsstaterna inom sektorn för finansiella tjänster ***samt bank- och försäkringstjänster*** tillåta proportionell särbehandling ***endast*** om ***det är bevisat att*** ålder eller funktionshinder för ***de*** berörda ***produkterna*** är en avgörande faktor vid riskbedömning på grundval av relevanta och korrekta försäkringstekniska och statistiska uppgifter. ***De berörda medlemsstaterna ska informera kommissionen och se till att korrekta och relevanta uppgifter för beaktandet av ålder och funktionshinder som avgörande faktorer i riskbedömningen samlas in, offentliggörs och uppdateras regelbundet.*** ***Mot bakgrund av kommissionens rapport måste medlemsstaterna genomföra en bedömning fem år efter direktivets införlivande, och resultaten från bedömningen ska överlämnas till kommissionen.***

Motivering

När det gäller tillgång till och tecknande av finansiella tjänster samt försäkrings- och banktjänster bör man undvika att faktorer såsom ålder och funktionshinder används som motiv till en otillbörlig (mindre fördelaktig) och diskriminerande behandling.

Ändringsförslag 35

Förslag till direktiv
Artikel 2 – punkt 8

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
8. Detta direktiv ska inte påverka de åtgärder som föreskrivs i nationell lagstiftning och som är nödvändiga i ett demokratiskt samhälle för den allmänna säkerheten, ordningens bevarande, förebyggande av brott samt skydd för hälsa och andra personers fri- och rättigheter.	8. Detta direktiv ska inte påverka de åtgärder som föreskrivs i nationell lagstiftning och som är nödvändiga ***och proportionella*** i ett demokratiskt samhälle för den allmänna säkerheten, ordningens bevarande, förebyggande av brott samt skydd för hälsa och andra personers fri- och rättigheter. ***Direktivet påverkar inte heller tillämpningen av nationell lagstiftning som främjar jämställdhet mellan kvinnor och män.***

Motivering

Ingen motivering behövs.

Ändringsförslag 36

Förslag till direktiv
Artikel 2 – punkt 8a (ny)

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
	8a. I direktivet erkänns att rätten till integritet är ett verktyg för att bekämpa den diskriminering som avses i denna artikel.

Motivering

Det är viktigt att betona betydelsen av rätten till integritet, i väntan på att samhället tar avstånd från stereotyper och övervinner sin rädsla för olikheter.

Ändringsförslag 37

Förslag till direktiv
Artikel 3 – punkt 1 – led d

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
d) Tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster som är tillgängliga för allmänheten, ***inklusive*** bostäder.	d) Tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster som är tillgängliga för allmänheten, ***till exempel*** bostäder ***och färdmedel, i den mån frågan faller inom gemenskapens behörighetsområde***.

Motivering

Det är viktigt att hänvisa till särskilda sektorer, såsom bostäder och färdmedel, på ett exemplifierande men icke uttömmande sätt.

Ändringsförslag 38

Förslag till direktiv
Artikel 3 – punkt 1 – stycke 2

Kommissionens förslag	*Ändringsförslag*
Led d ***ska gälla individer endast när de bedriver yrkesmässig kommersiell verksamhet***.	***Vid tillämpningen av*** led d ***måste människors privatliv respekteras***.

Ändringsförslag 39

Förslag till direktiv
Artikel 3 – punkt 1 – led da (nytt)

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
	da) Inskrivning och verksamhet i föreningar samt de tjänster som dessa organisationer tillhandahåller.

Motivering

Det är lämpligt att föreningar ingår i tillämpningsområdet.

Ändringsförslag 40

Förslag till direktiv
Artikel 3 – punkt 2

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
2. Detta direktiv ska ***inte påverka tillämpningen av nationella lagar om*** civilstånd eller familjerättslig ställning och reproduktiva rättigheter.	2. Detta direktiv ska***, utan att åsidosätta medlemsstaternas behörighet inom området*** civilstånd eller familjerättslig ställning och reproduktiva rättigheter***, tillämpas på samboförhållanden och registrerade partnerskap om de erkänns i medlemsstaternas lagstiftning, och de sociala förmåner som härrör därav***.

Motivering

Det är viktigt att infoga denna hänvisning så att EG-domstolens rättspraxis följs.

Ändringsförslag 41

Förslag till direktiv
Artikel 3 – punkt 3

Kommissionens förslag	*Ändringsförslag*
3. Detta direktiv ***ska inte påverka*** medlemsstaternas ansvar för innehållet i undervisningen, verksamheten och organisationen av utbildningssystemen, ***även*** tillhandahållande av ***undervisning för elever med behov av särskilt stöd***. Medlemsstaterna får tillåta särbehandling i fråga om tillträde till läroanstalter som är baserade på religion eller övertygelse.	3. ***Syftet med*** detta direktiv ***är att, utan att åsidosätta*** medlemsstaternas ***behörighet inom utbildning samt deras*** ansvar för innehållet i undervisningen, verksamheten och organisationen av utbildningssystemen, ***säkerställa delaktighet och integration och*** tillhandahållande av ***specialundervisning för funktionshindrade***. Medlemsstaterna får tillåta särbehandling i fråga om tillträde till läroanstalter som är baserade på religion eller övertygelse***, förutsatt att denna inte utgör någon form av diskriminering och att den är nödvändig och proportionell och inte kränker rätten till utbildning***.

Motivering

Det är viktigt att utbildning i syfte att undvika diskriminering beaktas på lämpligt sätt i direktivets tillämpningsområde.

Ändringsförslag 42

Förslag till direktiv
Artikel 3 – punkt 5

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
5. Detta direktiv ska inte omfatta särbehandling på grund av nationalitet och påverkar inte bestämmelser och villkor för inresa till och bosättning på medlemsstaternas territorium för tredjelandsmedborgare och statslösa personer, eller sådan behandling som beror på tredjelandsmedborgares och statslösa personers rättsliga ställning.	***utgår***

Motivering

Det finns redan ett särskilt regelverk för detta område.

Ändringsförslag 43

Förslag till direktiv
Artikel 4 – punkt 1 – rubriken och inledningen

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
Likabehandling ***av personer med*** funktionshinder	Likabehandling ***och*** funktionshinder
1. För att säkerställa att principen om likabehandling av personer med funktionshinder följs ska följande gälla:	1. För att säkerställa att principen om likabehandling av personer med funktionshinder ***samt de personer som har anknytning till dem och som vårdar dem*** följs ska följande gälla:

Motivering

Man bör beakta likabehandling såväl när det gäller funktionshindrade som de personer som vårdar dem.

Ändringsförslag 44

Förslag till direktiv
Artikel 4 – punkt 1 – inledningen

Kommissionens förslag	*Ändringsförslag*
1. För att säkerställa att principen om likabehandling av personer med funktionshinder följs ska följande gälla:	1. För att säkerställa att principen om likabehandling av personer med funktionshinder***, såsom funktionshinder definieras i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionshinder, samt om likabehandling av personer med kroniska sjukdomar*** följs ska följande gälla:

Ändringsförslag 45

Förslag till direktiv
Artikel 4 – punkt 2a (ny)

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
	2a. Medlemsstaterna ska beakta de intressen och de behov som de olika grupperna av funktionshindrade personer har avseende såväl funktionshinder som kön, ålder, ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, sexuell läggning och andra diskrimineringsfaktorer.

Motivering

När man beaktar likabehandling av funktionshindrade bör man ta hänsyn till alla – övergripande och icke övergripande – faktorer som kan associeras med funktionshindret.

Ändringsförslag 46

Förslag till direktiv
Artikel 4a (ny)

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
	Artikel 4a
	Ålder och tillgång till byggnader och

	tjänster
	Medlemsstaterna ska tillhandahålla en ickediskriminerande faktisk tillgång genom lämpliga åtgärder, bland annat genom att undanröja fysiska hinder, framför allt till offentliga byggnader och till kollektivtrafik för barn och äldre samt för de personer som vårdar dem.

Motivering

Genom ändringsförslaget framhävs kravet på lämpliga åtgärder för att bekämpa diskriminering på grund av ålder av barn och äldre.

Ändringsförslag 47

Förslag till direktiv
Artikel 5

Kommissionens förslag	*Ändringsförslag*
I syfte att säkerställa lika rättigheter och lika möjligheter i praktiken får principen om likabehandling inte hindra en medlemsstat från att behålla eller besluta om särskilda åtgärder för att förhindra att personer missgynnas på grund av religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder ***eller*** sexuell läggning, eller att kompensera för ett sådant missgynnande.	I syfte att säkerställa lika rättigheter och lika möjligheter i praktiken får principen om likabehandling inte hindra en medlemsstat från att behålla eller besluta om särskilda åtgärder för att förhindra att personer missgynnas på grund av religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder***,*** sexuell läggning ***eller kön***, eller att kompensera för ett sådant missgynnande.

Ändringsförslag 48

Förslag till direktiv
Artikel 5 – punkt 1a (ny)

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
	1a. Medlemsstaterna ska vidta åtgärder i syfte att främja likabehandling och lika möjligheter – med hänsyn till jämställdhet – för de personer som tillhör en särskild religion eller har särskilda övertygelser, har ett särskilt funktionshinder, är av en särskild ålder eller har en särskild sexuell

läggning.

Motivering

Man bör se till att positiv särbehandling blir effektiv genom att aktivt främja likabehandling.

Ändringsförslag 49

Förslag till direktiv
Artikel 5 – punkt 1b (ny)

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
	1b. Direktivet ska inte påverka medlemsstaternas möjlighet att tillämpa positiv särbehandling eller förmåner i syfte att tillgodose särskilda behov hos personer eller grupper av personer som på grund av sina särdrag har behov av strukturer, tjänster och stöd som andra personer inte behöver.

Motivering

Man bör se till att positiv särbehandling blir effektiv genom att aktivt främja likabehandling och åtgärder som fastställts mot bakgrund av de berörda personernas särskilda behov.

Ändringsförslag 50

Förslag till direktiv
Artikel 7 – punkt 1b (ny)

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
	1b. När flerfaldig diskriminering har fastställts ska medlemsstaterna se till att en anmälan kan avslås endast om en motivering eller något annat skäl är tillämpligt på alla de grunder som anmälan rör. Om en enda grund fastställs kan anmälan enbart avslås för de motiveringar eller skäl som rör denna grund.

Motivering

Medlemsstaterna måste se till att de personer som har utsatts för flerfaldig diskriminering har möjlighet att väcka talan.

Ändringsförslag 51

Förslag till direktiv
Artikel 8 – punkt 1

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
1. Medlemsstaterna ska i enlighet med sina nationella rättssystem vidta nödvändiga åtgärder för att se till att den svarande är skyldig att bevisa att det inte föreligger något brott mot likabehandlingsprincipen när personer, som anser sig förfördelade på grund av att likabehandlingsprincipen inte har tillämpats på dem, inför domstol eller annan behörig myndighet lägger fram sådana fakta som ger anledning att anta att det ***inte*** har förekommit direkt eller indirekt diskriminering.	1. Medlemsstaterna ska i enlighet med sina nationella rättssystem vidta nödvändiga åtgärder för att se till att den svarande är skyldig att bevisa att det inte föreligger något brott mot likabehandlingsprincipen när personer, som anser sig förfördelade på grund av att likabehandlingsprincipen inte har tillämpats på dem, inför domstol eller annan behörig myndighet lägger fram sådana fakta som ger anledning att anta att det har förekommit direkt eller indirekt diskriminering***, flerfaldig diskriminering eller diskriminering på grund av närstående***.

Motivering

Avsikten är att inbegripa flerfaldig diskriminering och diskriminering på grund av närstående i förbudet mot diskriminering.

Ändringsförslag 52

Förslag till direktiv
Artikel 8 – punkt 2

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
2. Punkt 1 ska inte förhindra att medlemsstaterna inför ***bevisregler*** som är fördelaktigare för den klagande.	2. Punkt 1 ska inte förhindra att medlemsstaterna inför ***regler*** som är fördelaktigare för den klagande.

Motivering

Det är viktigt att ge medlemsstaterna möjlighet att tillämpa mer förmånliga bestämmelser för de klagande parterna när talan väcks.

Ändringsförslag 53

Förslag till direktiv
Artikel 10

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
Medlemsstaterna ska se till att ***på lämpligt sätt*** och på hela ***sitt nationella territorium*** informera berörda personer om de bestämmelser som antas enligt detta direktiv och om relevanta bestämmelser som redan gäller.	***Kommissionen och*** medlemsstaterna ska se till att ***genom lämpliga, adekvata och tillgängliga medel*** och på hela ***det europeiska territoriet*** informera ***allmänheten och*** berörda personer – ***genom informations- och presskampanjer i syfte att undanröja stereotyper*** – om de bestämmelser som antas enligt detta direktiv och om relevanta bestämmelser som redan gäller.

Motivering

För att principen om likabehandling ska bli känd, respekterad och tillämpas i praktiken måste man genomföra anpassade informationskampanjer med lämpliga medel, såsom teckenspråk eller särskilda webbplatser för synskadade.

Ändringsförslag 54

Förslag till direktiv
Artikel 11

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
Medlemsstaterna ska i syfte att främja principen om likabehandling främja en dialog med berörda parter, särskilt icke-statliga organisationer, som i enlighet med nationell lagstiftning och praxis har ett ***berättigat*** intresse av att motverka diskriminering på de grunder och områden som omfattas av detta direktiv.	I syfte att främja principen om likabehandling och lika möjligheter ***ska medlemsstaterna*** främja en dialog med berörda parter, särskilt icke-statliga organisationer, som i enlighet med nationell lagstiftning och praxis har ett intresse av att motverka diskriminering på de grunder och områden som omfattas av detta direktiv

Motivering

Medlemsstaterna måste upprätthålla en dialog med de berörda parterna, det vill säga alla de personer som främjar likabehandling och lika möjligheter.

Ändringsförslag 55

Förslag till direktiv
Artikel 12 – punkt 1

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
1. Medlemsstaterna ska utse ett eller flera organ för främjande av likabehandling av alla personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder ***eller*** sexuell läggning. Dessa organ får utgöra en del av organ som på nationell nivå har till uppgift att tillvarata de mänskliga rättigheterna eller att ta till vara enskildas rättigheter, inbegripet rättigheter enligt andra gemenskapsrättsakter och enligt direktiven 2000/43/EG och 2004/113/EG.	1. Medlemsstaterna ska utse ett eller flera ***oberoende*** organ för främjande av likabehandling av alla personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder***,*** sexuell läggning ***eller kön***. Dessa organ får utgöra en del av organ som på nationell nivå har till uppgift att tillvarata de mänskliga rättigheterna eller att ta till vara enskildas rättigheter, inbegripet rättigheter enligt andra gemenskapsrättsakter och enligt direktiven 2000/43/EG och 2004/113/EG. ***Om man utser flera oberoende organ för främjande av likabehandling, uppdelade i olika diskrimineringsfaktorer, kan den person som anser sig ha drabbats av flerfaldig diskriminering välja vilket organ han eller hon vill vända sig till, och detta organ bör få mandat att vara försvar i rättsliga och administrativa förfaranden och ha i uppgift att bedöma diskrimineringssituationen i sin helhet.***

Motivering

Systemet och organisationen hos de organ som främjar likabehandling bör anpassas så att flerfaldig diskriminering kan hanteras på lämpligt sätt.

Ändringsförslag 56

Förslag till direktiv
Artikel 12 – punkt 2 – strecksats 2 (ny)

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
	– genomförande av informationskampanjer och utbildningsverksamhet.

Motivering

Behörigheten för de organ som främjar likabehandling bör utvidgas så att utbildning och information ingår i deras uppgifter.

Ändringsförslag 57

Förslag till direktiv
Artikel 13 – led b

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
b) avtalsbestämmelser, interna regler för företag och regler för vinstdrivande och ickevinstdrivande föreningar som strider mot principen om likabehandling, förklaras eller kan förklaras ogiltiga eller ändras.	b) avtalsbestämmelser, interna regler för ***offentliga organ och*** företag och regler för vinstdrivande och ickevinstdrivande föreningar som strider mot principen om likabehandling, förklaras eller kan förklaras ogiltiga eller ändras.

Motivering

Åtgärderna för att garantera att principen om likabehandling respekteras bör även omfatta offentliga organ.

Ändringsförslag 58

Förslag till direktiv
Artikel 14

Kommissionens text	*Ändringsförslag*
Medlemsstaterna ska bestämma vilka sanktioner som ska tillämpas vid överträdelser av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv och vidta de åtgärder som	Medlemsstaterna ska bestämma vilka sanktioner som ska tillämpas vid överträdelser av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv och vidta de åtgärder som

behövs för att säkerställa att de tillämpas. Påföljder får innefatta betalning av ersättning***, som inte*** får begränsas av en i förväg fastställd övre gräns**,** och ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.	behövs för att säkerställa att de tillämpas. Påföljder får innefatta betalning av ersättning ***men de*** får ***inte*** begränsas av en i förväg fastställd övre gräns och ***de*** ska vara effektiva, proportionella och avskräckande ***och leda till att diskrimineringen och dess verkningar upphör***.

Motivering

För att principen om likabehandling verkligen ska respekteras krävs det att påföljderna i förväg definieras och tillämpas på rätt sätt.

Ändringsförslag 59

Förslag till direktiv
Artikel 16a (ny)

Kommissionens förslag	*Ändringsförslag*
	Artikel 16a
	Kommissionen ska senast den ... utarbeta och inleda förfarandet för att godkänna ett förslag som syftar till att samordna detta direktiv med befintliga direktiv om lika möjligheter och förbud mot diskriminering.

ÄRENDETS GÅNG

Titel	Likabehandling av personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning
Referensnummer	KOM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS)
Ansvarigt utskott	LIBE
Yttrande Tillkännagivande i kammaren	FEMM 2.9.2008
Föredragande av yttrande Utnämning	Donata Gottardi 9.10.2008
Antagande	10.2.2009
Slutomröstning: resultat	+: 15 –: 11 0: 1
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Edit Bauer, Hiltrud Breyer, Edite Estrela, Ilda Figueiredo, Věra Flasarová, Lissy Gröner, Urszula Krupa, Roselyne Lefrançois, Pia Elda Locatelli, Astrid Lulling, Siiri Oviir, Doris Pack, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Zita Pleštinská, Anni Podimata, Christa Prets, Teresa Riera Madurell, Eva-Riitta Siitonen, Eva-Britt Svensson, Britta Thomsen, Corien Wortmann-Kool, Anna Záborská
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Gabriela Crețu, Ana Maria Gomes, Donata Gottardi, Elisabeth Jeggle, Maria Petre